

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2742/2020
24.03.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Зорана Хацића, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије – Министарство пољопривреде и заштите животне средине, чији је законски заступник Државно правобранилаштво из Београда, Одељење у Пожаревцу, против туженог „Храстовача“ доо из Пожаревца, чији је пуномоћник Миодраг Петровић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3375/19 од 17.12.2019. године, у седници већа одржаној дана 24.03.2022. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3375/19 од 17.12.2019. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви странака за накнаду трошкова поступка по ревизији.

Образложење

Делимичном пресудом Вишег суда у Пожаревцу П 55/16 од 21.05.2019. године, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца Републике Србије - Министарство пољопривреде и заштите животне средине из Београда којим је тражено да се обавезе тужени „Храстовача“ доо из Пожаревца да тужиоцу на име накнаде за коришћење пољопривредног земљишта у државној својини и то кп.бр. ..., ..., ..., ..., ..., ... и ... све у КО ... – ..., у агроекономској производној 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010, 2010/2011 и 2013/2014. години исплати укупан износ од 304.674,65 евра у динарској противвредности са припадајућом каматом по стопи Европске централне банке од подношења тужбе до исплате, све по средњем курсу НБС на дан исплате. Ставом другим изреке, одбијен је приговор пресуђене ствари истакнут од стране туженог на записнику о главној расправи од 15.05.2019. године као неоснован. Уједно је међупресудом, ставом првим изреке, утврђено да постоји основ потраживања тужиоца Републике Србије - Министарства пољопривреде и заштите животне средине из Београда према туженом за исплату накнаде за коришћење пољопривредног земљишта у државној својини, и то кп.бр. ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ... и ... у агроекономској производној 2006/2007, 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010 и 2010/2011. години, као и

кп.бр. ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., ... у агроекономској производној 2013/2014. години. Наредним ставом је исказано да ће о преосталом делу тужбеног захтева и трошковима поступка суд одлучити коначном пресудом.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3375/19 од 17.12.2019. године одбијена је као неоснована жалба тужиоца Републике Србије - Министарства пољопривреде и заштите животне средине и потврђена је делимична пресуда Вишег суда у Пожаревцу П 55/16 од 21.05.2019. године у ставу првом изреке, а уважена је жалба туженог и укинута међупресуда Вишег суда у Пожаревцу П 55/16 од 21.05.2019. године у ставу првом изреке и у овом делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне промене одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени је дао одговор на ревизију којим је предложио да се ревизија одбије као неоснована.

Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија дозвољена на основу члана 403. и испитао побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/2011...18/2020), па је нашао да ревизија тужиоца није основана.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијом означена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није предвиђена као разлог због којег се ревизија може изјавити применом члана 407. став 1. ЗПП. Ставом 2. истог члана прописано је да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Према утврђеном чињеничном стању на ком су засноване пресуде нижестепених судова тужени је основан као друштвено предузеће у 1997.години, а земљиште парцела наведених у изреци делимичне пресуде дато му је кроз оснивачки улог од стране оснивача ДП „Пољопривреда“, који је имао право коришћења, основном статусних промена и деобе некадашњег заједничког друштвеног предузећа у чијем је саставу био ООУР „Храстовача“ са ООУР „Дунав“ Костолац, извршене по деобном билансу 1980. године, и Самоуправног споразума о распоређивању средстава, права и обавеза из 1980.године, са изменама и допунама из децембра 1992.године, склопљених са више учесника, међу којима је и ЈП „Србијашуме“ и са њим закљученим судским поравнањем 30.12.1990.године којим је потврђено да ће се тужени и ово јавно предузеће придржавати претходно закључених споразума. После деобног биланса из 1980.године и на основу одлуке „Шумског газдинства Дунав“ Костолац, претходник туженог је раскрчио део земљишта које је било под шумама и шикарама и мочварно земљиште и фактички претворио у обрадиво пољопривредно земљиште, тако га је и користио, а од оснивања наставио да користи тужени. Код туженог је извршена својинска трансформација. Тужени је водио парницу против Републике Србије пред Трговинским судом у којој је одбијен са тужбеним захтевом за утврђење да је стекао

право коришћења непокретности, те и парницу против Републике Србије и ЈП „Србијашуме“ у којој је правноснажно одбијен са тужбеним захтевом за утврђење да је власник непокретности уписаних у ЛН ... КО ... – ..., те са ревизијом одбијен, пресудом Врховног касационог суда Рев 758/2012 од 20.03.2013. године.

Утврђене су чињенице о парници потом вођеној против туженог ради предаје поседа, по тужби од стране Републике Србије – Министарства пољопривреде 03.07.2013. године, у коју је приступио као нови тужилац ЈП „Србијашуме“, уписани корисник парцела, и окончаној правноснажном пресудом Вишег суда у Пожаревцу П 39/15 од 26.11.2015. године којом је обавезан тужени „Храстовача“ доо из Пожаревца да тужиоцима преда у државину непокретности кп.бр. ..., ..., ..., ..., ..., ..., ... и ... уписане у ЛН ... КО ... – ..., и кп.бр. ... уписану у ЛН ... КО ... –

У даљем, по тужби ЈП „Србијашуме“ од 31.03.2016. године вођена је парница против туженог ради исплате накнаде за коришћење земљишта у државној својини кп.бр. ..., ..., ..., ..., ... и ..., окончана правноснажним одбијањем захтева за исплату накнаде тражене до 01.07.2013. године (пресуда Привредног апелационог суда Пж 1502/17 од 15.03.2007. године којом је у том делу потврђена пресуда Привредног суда у Пожаревцу П 152/16 од 16.01.2017. године) и правноснажно усвојеним захтевом да тужени исплати накнаду за коришћење ових парцела без правног основа за период од 01.11.2013. године до 17.11.2016. године у износу од 37.088,34 еура са припадајућом каматом у динарској противвредности (пресуда Привредног суда у Пожаревцу П 163/17 од 26.05.2017. године потврђена пресудом Привредног апелационог суда у Београду Пж 4159/17 од 14.01.2019. године). У том поступку суд је на предлог туженог обавестио Државно правобранилаштво Одељење у Пожаревцу, позивом на члан 221. став 3. ЗПП, али Република Србија није узела учешће у тој парници.

Република Србија је тужбом поднетом 15.11.2016. године покренула ову парницу против истог туженог, са тражењем исплате због коришћења парцела у државној својини без правног основа, поред осталог, и за парцеле обухваћене у парници по тужби ЈП „Србијашуме“ у којој је захтев одбијен за период до 01.07.2013. године који претходи подношењу тужбе за предају поседа, а накнада досуђена за економске 2013/2014, 2014/2015 и 2015/2016. године. Околност да је Република Србија била обавештена да се води парница по захтеву ЈП „Србијашуме“ против туженог, цењена је као да није прихватила мешање, са дејством по члану 221. став 3. ЗПП у вези члана 360. став 2. ЗПП. У поступку је утврђено да је тужени исплатио накнаду повериоцу ЈП „Србијашуме“, по правноснажној пресуди којом је висина накнаде одређена према катастарским подацима о површини парцела и уписаној намени земљишта. За предметне парцеле наведене у делимичној пресуди, за које и тужилац тражи накнаду, утврђено је да су уписане у ЛН ... КО ... – ..., шумско земљиште у државној својини, право коришћења ЈП „Србијашуме“: кп.бр. ..., ..., ..., ..., ..., затим кп. ... у ЛН ... уписане површине 197ха 58а 25м2 у државној својини са правом коришћења „Електропривреда Србије“ ЈП Београд, Огранак „ТЕ-КО Костолац“ из Костолца, а за кп.бр. ... уписану у ЛН бр. ... КО ... је утврђено да је тужени уписан као власник објеката и корисник парцеле која њему припада и није била обухваћена пресудом о предаји поседа.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили да није основано тражење Републике Србије да се тужени обавезе на плаћање накнаде за

коришћење предметних парцела у економским годинама наведеним у делимичној пресуди и захтев су одбили као неоснован. Разлози стоје до садржине пресуђења у парници вођеној по захтеву ЈП „Србијашуме“ која је резултирала осудом туженог на плаћање накнаде уписаном имаоцу права коришћења за период у ком је тужени био несавесни држалац наведених парцела, док је за кп.бр. ... утврђено да је тужени ималац стварних права и оцењено да околност да су тужилац Република Србија и ЈП „Србијашуме“ везано за упис стварних права туженог на кп.бр. ... КО ..., покренули управни спор, не утиче на другачији закључак.

Према разлозима побијане пресуде, Република Србија као титулар права својине и ЈП „Србијашуме“ као уписани корисник парцела у државној својини, имају својство солидарних поверилаца у односу на корисника који земљиште користи без правног основа. Исплатом накнаде повериоцу ЈП „Србијашуме“, обавеза је престала и према тужиоцу у смислу члана 426. став 1. Закона о облигационим односима. Према утврђеним чињеницама, не постоји основ захтева Републике Србије да од истог туженог потражује накнаду, већ расправљену по захтеву ЈП „Србијашуме“ ком је Република Србија пренела право коришћења и о којој је одлучено закључно са економском 2015/ 2016. годином, односно да тужени изнова буде обавезан да накнаду исплати Републици Србији. Са изнетих разлога, захтев за исплату накнаде истакнут од стране Републике Србије - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде за парцеле наведене у изреци делимичне пресуде, оцењен је неоснованим.

По налажењу Врховног касационог суда, ревизија није основана у оспоравању правилности примене материјалног права од стране другостепеног суда.

Ревизијом се истиче да је погрешно примењено материјално право јер је требало применити одредбе Закона о облигационим односима која се тичу стицања без основа и тужиоцу досудити накнаду за утужене производне године у којима је тужени бесправно користио земљиште у државној својини.

У складу са правилима правног института стицања без основа, уређеног одредбама чланова 210. до 219. Закона о облигационим односима, тужени је по захтеву ЈП „Србијашуме“ обавезан да исплати накнаду за период основаног тражења овом уписаном имаоцу права коришћења на парцелама које се и даље воде као шумско земљиште. Тужени је испунио обавезу утврђену на основу расправљеног односа по питању висине накнаде и периода за који дугује накнаду у претходно окончаној парници вођеној по захтеву ЈП „Србијашуме“. У присуству тих чињеница, не може се изнова актуелизовати питање висине накнаде за исте непокретности по захтеву другог солидарног повериоца Републике Србије - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, као ни за кп.бр. ... из разлога изнетих у побијаној пресуди. Ревизијски наводи о томе колико износи обрадива површина унутар укупне веће површине парцела под правом коришћења ЈП „Србијашуме“, не воде другачијем закључку. Оцена о неоснованости захтева Републике Србије за исплату накнаде за коришћење парцела у државној својини наведених у ставу првом изреке делимичне пресуде у набројаним економским годинама почев од 2006/2007 до 2010/2011 и за 2013/2014 (са изузетком 2012/2013. година), базирана је на чињеницама да је питање накнаде расправљено до 17.11.2016. године по захтеву другог солидарног повериоца ЈП „Србијашуме“, којем су непокретности дате на управљање и коришћење.

У ревизији се износе наводи који су већ представљали предмет оцене првостепеног и другостепеног суда, засноване на утврђеном чињеничном стању које се у поступку по ревизији не може побијати (члан 407. став 2. ЗПП).

Побијана пресуда другостепеног суда заснована је на одговарајућим правним разлозима, које Врховни касациони суд прихвата као потпуне и правилне.

Захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова поступка по ревизији, су одбијени као неосновани, с обзиром да тужилац са ревизијом није успео у овом поступку, а дати одговор на ревизију није био нужан.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 414. и члана 165. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Субић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић